

Tarptautiniai įsipareigojimai

- Jungtinių tautų žmonių su negalia teisių konvencija

13 straipsnis – Teisė į teisingumą

1

Valstybės užtikrina veiksmingą asmenų su negalia teisę į teisingumą lygiai su kitais asmenimis, įskaitant procesinių ir pagal amžių tinkamų sąlygų sudarymą, kad asmenims su negalia būtų užtikrinta galimybė kaip tiesioginiams ir netiesioginiams dalyviams, ir kaip liudytojams, veiksmingai dalyvauti visuose teisiniuose procesiniuose santykiuose, įskaitant ikiteisminį tyrimą ir kitus ikiteisminius ginčų nagrinėjimo etapus.

2

Valstybės, siekdamos padėti užtikrinti asmenims su negalia veiksmingą teisę į teisingumą, remia teisingumo sistemas ir jos darbuotojų, įskaitant policijos ir kalėjimų darbuotojus, mokymą.

- Tarptautinius ir ES standartus anglų kalba rasite [čia](#).

ĮGALINTI

Kaltinamųjų su intelekto ar (ir) psichosocialine negalia įtraukties ir teisės į teisingą teismą užtikrinimas

Susisiekiite su mumis:

 www.perspektyvos.org

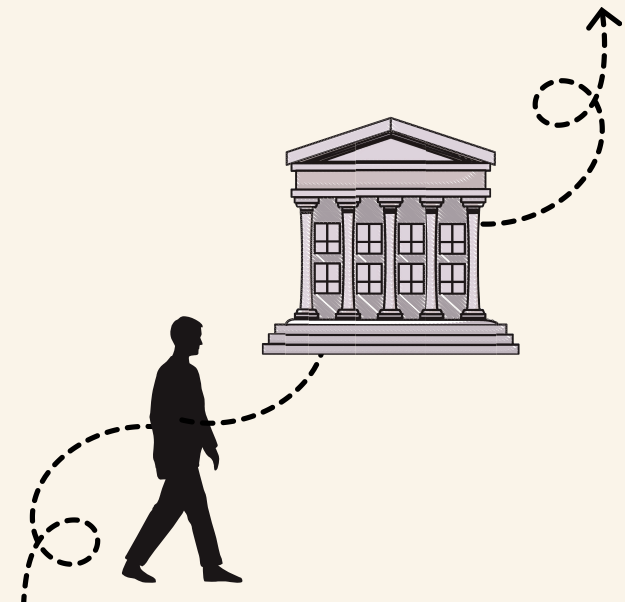
 vilnius@perspektyvos.org

Kaltinamųjų su intelekto ir/ar psichosocialine negalia įtraukties ir teisės į teisingą teismą užtikrinimas (101056701 – ENABLE – JUST-2021-JACC).

Šį projektą bendrai finansuoja Europos Sąjunga. Išreikštos nuomonės ir požiūriai yra tik autoriaus (-ių) nuomonė ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos Komisijos požiūrį ir nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei kita finansavimą teikianti institucija negali būti už jas atsakingos.

Ką turėčiau žinoti?

Kaltinamieji ir įtariamieji su intelekto ar (ir) psichosocialine negalia susiduria su ypatingai daug kliūčių, norėdami aktyviai ir efektyviai dalyvauti baudžiamajame procese. Iššūkių kelia fizinės kliūtys, norint patekti į teismų pastatus, prieinamos informacijos, komunikacijos būdų bei kokybiškos teisinės pagalbos trūkumas.

Turinys

- Kaip komunikuoti
- Teisės aktai
- Procedūrinės garantijos

Bendravimas su asmenimis su negalia

- Kalbėkite lėtai ir nekelkite balso tono
- Bendraukite kaip su suaugusiu žmogumi
- Dažnai minėkite asmens vardą
- Prisistatykite ir vis pakartokite, kas esate ir kokie jūsų ketinimai
- Vienu metu klauskite vieno klausimo, o jeigu matote, kad jūsų nesupranta - parinkite kitus žodžius
- Į netinkamą elgesį reaguokite ramiai, nepriekaištaukite
- Į bet koki gautą atsakymą reaguokite pozityviai ir išreikškite palaikymą

Procedūrinės garantijos – Žmonių su negalia teisių konvencijos komiteto gairės

- Nepriklausomi tarpininkai ir mediatoriai, galintys padėti taikiai spręsti konfliktus
- Teismo posėdžio pritaikymas ir procedūriniai pakeitimai (vietos pritaikymas, prieinamų apklausos būdų parinkimas ir kt.)
- Priemonės palengvinančios bendravimą (pagalbinės priemonės klausymuisi ir t.t.)
- Asmenų, teikiančių pagalbą bendraujant, dalyvavimas teisingumo procesuose – teismų raštinė, gestų ar taktalinės gestų kalbos vertėjai, įvairių "tekstas į kalbą" arba "kalba į tekstą" metodų vertėjai ir t.t.
- Užtikrinimas, kad visi teisingumo procesuose dalyvaujantys vertėjai dirba efektyviai, tiksliai ir yra nešališki.